У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК 2-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 2, 1971 No. 40. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 1 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ВІДБУВ ЗУСТРІЧ із семи видатними негритянськими провідниками і обговорював з ними деякі аспекти урядової програми та внутрішніх реформ у цьому році. Нарада тривала дві години. Президент сказав співрозмовцям, що він вважає конечною необхідністю зробити реформу в соціяльному обезпеченні (велфарі) та що треба збільшити федеральні урядові субсидії як стейтам, так і окремим містам.

ДЕКІЛЬКА ДЕСЯТКІВ ВИПАДКІВ ЗАХВОРІННЯ НА МІНІНГІТ було зареєстровано медичними працівниками у стейті Ню Гемшир, особливо в місті Олтон. Міська влада зачинила там всі школи, населення дістає щеплення проти мінінгіту.

У ПОНЕДІЛОК В БІЛОМУ ДОМІ ВІДБУЛОСЬ прийняття, влаштоване президентом Ніксоном і його дружиною, для астронавтів з „Аполло-14", їхніх дружин та відповідальних урядовців з програми дослідження космічних просторів. Після вечері в великій залі, де звичайно влаштовують обіди для закордонних дипломатів, виступав військовий хор.

ПОСАДНИКИ ВЕЛИКИХ МІСТ ДОБИЛИСЯ, з допомогою віце - президента Спіро Еґню, рішучої зміни в запроектованому урядом президента Ніксона пляні фінансування моделевих міст. На прохання мейорів, федеральна адміністрація вирішила не редукувати допомоги, а далі постачати фінансові засоби для 147 великих американських міст - моделів. У цій справі було переслухування в окремій комісії Сенату. Тепер федеральний уряд буде допомагати моделевим містам, розбудові міст, очищенню й збереженню води та ін., базуючись на кількості населення й особливих потребах кожного міста окремо.

ЗА ЗГОДОЮ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА Армія опрацювала в 1968 році дві програми для своєї розвідки. На основі тих програм, військова розвідка провадила таємний нагляд над різними цивільними особами та групами, які могли б пошкодити обороні ЗСА, або ж захитати демократичний устрій країни. Це стосувалося як лівих, так і правих елементів, різних „мирових" груп тощо.

КОМУНІСТИЧНО АБО Ж СОЦІЯЛІСТИЧНО НАСТАВЛЕНІ ЖУРНАЛІСТИ, які ще й раніше хотіли в Уруґваї видавати свій щоденник, знову почали підготову до видання лівого щоденника. Як раніше, так і тепер цьому противиться уруґвайський уряд. Президент Уруґваю Пачеко Ареко заборонив на початку цього місяця лівну газету „Я". Новий лівий щоденник мав би називатись „Патрія" і пропаґувати лівих кандидатів перед президентськими виборами, що відбудуться цієї осени.

У СВІТІ

У НОРВЕГІЇ НАСТАЛА політична криза, коли прем'єр Пер Бортен, лідер малої центрової партії, яка разом з консерватистами творить урядову коаліцію, що має тільки два голоси більшости в парляменті, спершу публічно заперечив був, наче би він виявив тайни засекречених переговорів про приступлення Данії до Европейської Економічної Спільноти, а опісля признав, що він справді зробив це. Цей політичний скандал може закінчитися кризою уряду і розписанням нових виборів.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ СИТУАЦІЯ ЗНАЧНО ЗАГОСТРИЛАСЬ, коли наприкінці минулого тижня згинули в католицькій дільниці столиці краю, Ульстері, два поліціянти. Північно - ірляндська поліція і британське військо не всилі перешкодити щораз новим сутичкам між католиками і протестантами. Уряд закидає католицькій меншині, яка змагає до з'єднання Північної Ірляндії, яка стоїть під зверхнім управлінням Британії, з цілком суверенною південною Ірляндською республікою, — що вона ввела збройний терор у методи своєї боротьби.

СОВЄТАМ ДУЖЕ НЕ СПОДОБАЛАСЬ остання велика промова през. Ніксона про закордонну політику ЗСА. „Ізвєстія" і „Правда" надрукували комунікат офіційної агенції ТАСС-а з таврyванням заяви Ніксона про В'єтнамську війну, Близький Схід і справи Німеччини та Берліну та промовчали заяву Ніксона про готовість до покращання відносин між ЗСА і СССР.

НА КОМІСІЇ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ОН В ЖЕНЕВІ ТАВРОВАНО антисемітську політику в Совєтах. Американська представниця Ріта Гавзер назвала порушенням конвенції про людські права засекречені судові процеси проти жидів в СССР та внеможливлювання совєтським жидам плекання власної культури. Совєтський представник Ніколай Тарасов заперечував, наче б в СССР був антисебітизм та закидав Америці, що вона переводить „ґеноцид" супроти муринів, індіян і мексиканців.

ЗСА І ФРАНЦІЯ ПІДПИСАЛИ договір про спільне поборювання міжнародної торгівлі наркотиками. Генеральний прокуратор Джан Мічелл підписав той договір у Парижі разом із французьким міністром внутрішніх справ Раймундом Марселеном. Французькі морські порти є неначе розподільними пунктами, куди торгівці наркотиками перевозять їх масово з країн Близького і Середнього Сходу, головно з Туреччини й арабських держав.

„Тризуб" і „Чорноморська Січ" здобули перемоги в грах за чаші ЗСА

„Тризуб" здобув цінну перемогу 1:0 над минулорічним володарем Чаші ЗСА дружиною СК Елізабет у минулонедільних змаганнях у Філядельфії. Цим самим футболісти „Тризуба" побороли одного із найсильніших суперників на звання чемпіона і Чашу ЗСА цього року та мають вигляди здобути цей трофей вже п'ятий раз. Переможні ворота для „Тризуба" стрілив на 17-ій хвилині Гортон.

„Чорноморська Січ" Ньюарк виграла свою чергову зустріч в змаганнях за Аматорську Чашу ЗСА. Минулонедільні змагання з польською дружиною СК „Вісла" закінчилися перемогою 5:1 футболістів „Ч. Січі". Ворота для „Ч.Січі" здобули: Любомир Лужняк 3 і Михайло Фарміга 2.

УСК Ню Йорк потерпів поразку 2:4 від німецької дружини Гобокен СК в змаганнях за мистецтво „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі на грищі суперника.

Між ЗСА й Ізраїлем погіршились взаємини — радитимуть 4 „великі"

Об'єднані Нації. — Амбасадори чотирьох великодержав при Об'єднаних Націях мали зібратися в найближчу п'ятницю на нараду про шанси замирення на Близькому Сході, але Совєтський Союз, підтримуваний в цій справі Францією, наполягав, щоб те засідання приспішити вже на понеділок 1 березня ц. р. Західня дипломатія стурбована становищем Ізраїлю, який одверто заявив двічі в минулому тижні, що він не звільнить всіх окупованих ним у 1967 році арабських земель. Таку ноту ізраїльський амбасадор в ОН Иосиф Текоах передав в минулу п'ятницю посередникові в справі замирення на Близькому Сході, Ґуннарові Яррінґові, і той через день передав копію тієї ноти амбасадорові Єгипту Мохаммедові ель-Зайятові. З'єднані Стейти покищо стрималися з висловленням свого становища, але президент Р. Ніксон заявив в минулому тижні в своїй радіо-телевізійній промові, що мир на Близькому Сході може настати тільки тоді, коли Ізраїль звільнить арабські землі і коли його кордони будуть тільки „незначно" поліпшені. Та заява Ніксона була прийнята з вдоволенням в арабському світі, зате викликала невдоволення в Ізраїлі. На понеділок 1 березня скликано знову засідання ізраїльської ради міністрів. Хоча ізраїльський уряд заявив Яррінґові, що він, Ізраїль, готов ділово й детально переговорювати про справу кордонів, проте його виразна відмова евакуювати всі арабські землі створила некорисну атмосферу. За твердженням коментаторів — в американсько-ізраїльських відносинах прийшло значне погіршення і йдеться тепер про те, чи і як ЗСА натискатимуть на Ізраїль, щоб той не був таким непоступливим. 7 березня минає термін продовженого воєнного перемир'я і лякаються, що Єгипет дальше його не продовжить.

Джордж Г. Буш почав своє урядування як голова делеґації ЗСА в ОН

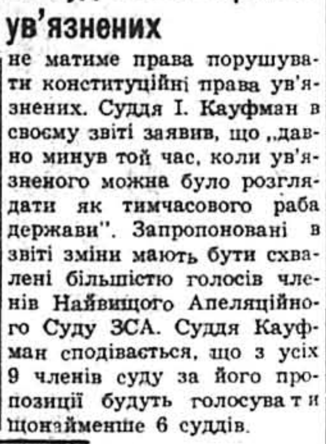
Ню Йорк., Об'єднані Нації. — Призначений президентом Ніксоном на голову американської делеґації в Об'єднаних Націях Джордж Г. Буш перейняв із понеділком 1 березня ц.р. це становище, як дев'ятий уже з черги американський амбасадор до ОН. Пост амбасадора ЗСА в ОН визначив свого часу Адлей Е. Стівенсон, як „найбільш скомплікувану амбасаду в усій дипломатичній історії". Звичайна закордонна амбасада є акредитована до одного уряду і має до діла тільки з ним. Функції амбасадора в Об'єднаних Націях охоплюють взаємини з усіма членами ОН, навіть із тими, із якими ЗСА не втримують нормальних дипломатичних зв'язків, як наприклад із Кубою, Албанією, Монголією і сімома арабськими країнами. Делеґація ЗСА до ОН і її голова чи пак амбасадор має за завдання утримувати зв'язки з усіма 126 іншими членами ОН і як амбасада державигосподаря повинна до того нести відповідальність за умови й безпеку праці всіх інших делеґацій до ОН. Приміщується американська делеґація до ОН в окремому 12-поверховому будинку напроти будинку Об'єднаних Націй і її бюра пов'язані цілою сіткою каблів і телефонів із державним департаментом у Вашинґтоні. Дотеперішнім делеґатом ЗСА до ОН був Чарльз В. Иост і його першим заступником Крістофер Філіпс, який і далі залишається на своєму становищі і буде особою число 2 в складі американської делеґації. Бюджет делеґації виносить майже два мільйони долярів річно. Платня амбасадора — 42 500 долярів. Буш, як новий амбасадор ЗСА до ОН, влаштовує у вівторок 2 березня загальне прийняття для голів і членів делеґацій, їх заступників і їхніх жінок — за вийнятком делеґата Куби.

Найвищий Апеляційний Суд за поширення права для ув'язнених

Вашинґтон, Д. К. — Найвищий Апеляційний Суд схиляється до значного поширення прав ув'язнених по тюрмах, з тією метою, щоб виправляти людей і дати їм змогу включитися в нормальне життя після відбуття покари. За проєктом такого рішення, викладеним в 52-сторінковому звіті судді Ірвінґа Кауфмана, в'язнична адміністрація не матими права самовільно цензорувати листи в'язнів, ні карати їх за висловлені ними погляди і не матиме права порушувати конституційні права ув'язнених. Суддя І. Кауфман в своєму звіті заявив, що „давно минув той час, коли ув'язненого можна було розглядати як тимчасового раба держави". Запропоновані в звіті зміни мають бути схвалені більшістю голосів членів Найвищого Апеляційного Суду ЗСА. Суддя Кауфман сподівається, що з усіх 9 членів суду за його пропозиції будуть голосувати щонайменше 6 суддів.

Іван Вашук переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті

Дітройт, Міш. (В. П.) — У неділю 14-го лютого ц.р. відбулися Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу в Дітройті, в результаті яких інж. Іван Ващук, б. головний контролер УНС, був переобраний на голову цього Комітету. Окружний Комітет об'єднує відділи УНС Дітройту, північного Огайо та південного Онтеріо. Разом 20 Відділів з більш чим 4 тисячі членства.

Іван Ващук

У нарадах взяло участь 30 делеґатів, що репрезентували 11 Відділів. Нарадами провадила президія у складі: В. Гірняк — предсідник, Д. Кошильовський — містопредставник та д-р І. Смерека — секретар. Відкриваючи наради, голова Іван Ващук привітав обох репрезентантів Головного Уряду УНС голову Контрольної Комісії м-гра Івана Геврика з Вінніпеґу.

(Закінчення на стор. 4-ій

ЯПОНСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ЇДЕ ДО ЕВРОПИ

17 вересня ц. р. японський монарх — „мікадо" — Гірогіто і його дружина Накадо виїдуть до Европи, щоб офіційно відвідати Британію, Бельгію і Західню Німеччину та неофіційно Францію, Данію, Голляндію і Швайцарію. Це перший виїзд японського монарха за кордон за останніх 2.631 років. Японський уряд спеціяльною ухвалою дав свою згоду на таку подорож. На світлині бачимо японську королівську пару, як вона прибула автом на одну офіційну маніфестацію і низько кланяється державним достойникам та публіці, що вітають їх. Подружжя японської королівської пари триває вже 47 років.

У Ляосі йдуть важкі бої між військами Північного та Південного В'єтнаму

Сайґон. — Про воєнну ситуацію в Ляосі існують неясні і взаємосуперечні вістки, але не підлягає сумніву, що йдуть там важкі бої. В битві за так зване узгір'я „31" вперше взяли участь по обох сторонах танки. Знищено 19 ворожих танків. здається, що ніхто тепер не володіє тим узгір'ям, але битва продовжується довкола нього. Південно-в'єтнамське командування признало, що від часу вмаршу до Ляосу, себто 8 лютого цього року, згинуло 400 південно-в'єтнамських вояків і кругло 1.000 було ранених, зате по стороні ворога згинуло тільки в минулому тижні кругло 700 вояків. У Ляосі є тепер 16.000 південно-в'єтнамського війська, а ворог зосередив там кругло 24,000 своїх вояків. Число втрачених над Ляосом американських гелікоптерів, які є головним засобом постачання, довозу війська і перевозу ранених, дійшло до 21. До Хезаню, великої американської бази над кордоном Ляосу, 57 великих транспортових хлітаків типу C-130 привезли амуніцію і різний воєнний виряд, а над кордон Ляосу прибули дальші кругло 10.000 південно-в'єтнамських вояків. У воєнній операції в Ляосі не беруть участи ніякі американські наземні війська й Америка помагає південним в'єтнамцям тільки своїм летунством та далекобійною артилерією.

Ліхтенштайн заперечив жінкам право голосування

Женева. — Маленьке князівство Ліхтенштайн, що має всього несповна 20.000 населення, перевело в минулу неділю 28 лютого плебісцит у справі права тамошніх жінок брати участь голосуванні у всіх виборах. Невеличкою більшістю 1.897 голосів проти 1,817 відкинено внесок на признання жінкам права голосування і таким чином Ліхтенштайн став одинокою країною в Европі, жінки якої того права ще не мають. Після проголошення висліду голосування — ліхтенштанські жінки влаштували в столиці тієї країни Вадузі демонстрацію з ворожими супроти мужчин плякатами. Ліхтенштайн має митну й монетарну унію з сусідньою Швайцарією і коли 7 лютого після багатьох попередніх некорисних для жінок референдумів остаточно признано швайцарським жінкам право голосування у федеральних виборах, то загально сподівалися, що й у Ліхтенштайні таке станеться.

Д-р Степан Божик помер у Брюсселі в Бельгії

Брюссель. — У неділю 14 лютого 1971 р. по короткій недузі відійшов у вічність д-р Степан Божик на 73-тьому році життя, уродженець Равщини. Сл. п. д-р С. Божик — колишній старшина Української Галицької Армії, адвокат і громадський діяч в Західній Україні. У Бельгії він — основоположник і довголітній президент кооперативи „Дніпро", від 1957 р. редактор „Вістей" Українського Допомогового Комітету, редактор „Голосу Христа Чоловіколюбця", голова Товариського Суду УДК, бувший голова ГРУГОБ, член Головної Ради Укр. Християнського Руху, голова Контрольної Комісії УХР в Бельгії, голова КОДУС-у в Бельгії, представник ЗУАДК на Бельгію та співзасновник різних громадських організацій. Похований на міському цвинтарі в Лювені, при численній участі представників українських громадських організацій з усієї Бельгії. Похоронних обрядів довершив о. шимб. Г. Фуканчик в сослуженні п'ятьох священиків. Коротке прощальне слово в церкві сказав о. рад. І. Кіт, а над могилою мгр. О. Коваль від укр. установ. На поминках в Укр. Студентському Домі в Лювені в присутності родини Покійного (Вдова, дочка і зять), було винесено питання бібліотечного фонду і публіцистично-наукової спадщини. Для цього створена Фундація ім. д-ра Степана Божика, на яку замість квітів на могилу присутні склали перші внески.

В Москві відбуваються розмови в справі Католицької Церкви в СССР

Москва. — Згідно з повідомленням Ройтера, присутній тепер у Москві архиєпископ Католицької Церкви Аґостіно Касаролі заявив, що він започаткував розмови з урядовими сов. чинниками в справі становища Католицької Церкви в Совєтському Союзі. Архиєпископ Касаролі, який є першим ватиканським дипломатом, що перебуває з офіційною візитою в Москві у функції, рівнорядній до міністра закордонних справ Папи Павла VI, відправив Службу Божу в одинокій із існуючих у Москві римокатолицьких церков і після того відбув розмову з журналістами. Формально архиєпископ Касаролі прибув до Москви для участи в конференції в справі обмеження нуклеарного збросння, але водночас із цим він мав розмови з представниками уряду СССР в релігійних справах і зустрівся також з репрезентантами проводу „Русскої Православної Церкви". Ведені з совєтськими чинниками розмови архиєпископ Касаролі визнав, як „відносно позитивний розвиток справ" і як дуже коректні та в загальному сердечні. Архиєпископ ствердив, що можна говорити про деяку „іскру" у взаєминах і що совєтські чинники прийняли ідею діялогу. Закінчується повідомлення Ройтера про відвідини архиєпископа Касаролі в Москві ствердженням, що згідно з оцінкою є три і пів мільйона католиків у Совєтському Союзі, здебільшого в Балтійських республіках, в Україні і в Білорусі.

За кулісами ватиканської візити в Москві

Рим. — З приводу поїздки монс. Касаролі, міністра закордонних справ Ватикану, до Москви, римський незалежний щоденник „Іль Темпо" з 24-го лютого 1971 р. подає, між іншим, інформації, що торкаються українських справ. „Тепер, — пише „Іль Темпо", — правдоподібно в Москві монсіньор Касаролі порушить у продовжених розмовах також „наскрізь секретні" релігійні питання, такі, як становище католицької Литви і теренів, що давніше були польськими. Українська Церква була скасована і втілена до Московського патріярхату та, згідно з потвердженими відомостями, совєтський уряд просив Ватикан, щоб той застосував дальші обмеження для кардинала Йосифа Сліпого, Верховного Архиєпископа українців, звільненого Хрущовим після 18 років совєтської каторги під умовою, що він не повернеться в Україну, але залишиться у Ватикані.

„Під час останньої візити Нікодима в Римі, Східня Конґреґація примусила Кардинала Сліпого приняти його хоч на кілька хвилин, а в Америці, під час однієї подорожі кардинал де Фюрстенберґ, префект Східньої Конґреґації, заохочував українців в Америці пристосовуватися і злитися з американською Церквою і народом та покинути намагання гуртуватися навколо Сліпого і вважати його за свого патріярха" — інформує „Іль Темпо".

У травні відбудуться величні святкування Ювілею Лесі Українки в Клівленді

Клівленд, Ог. — В днях 29 і 30 травня 1971 р. в Клівленді, в Городі Української Культури, де височить пам'ятник Лесі Українки роботи мистця Михайла Черешньовського, відбудуться масові святкові відзначування 100-річчя з часу народження великої української поетки Лесі Українки. Масові відзначування ювілею Поетки відбудуться з ініціятиви й заходами Організацій Украраїнського Визвольного Фронту в ЗСА, докладніші повідомлення будуть згодом. До 100-річчя народження авторки геніяльної „Лісової Пісні" й палкого оборонця національних прав України, Фронту випущено фотокартки з зображенням Лесі Українки та ювілейну медалю — в бронзі й золоті — з її зображенням, роботи маєстра Михайла Черешньовського. Він же є автором барельєфу з портретом Лесі Українки в обрамленню з лаврових галузок і написом вгорі: „1871 — 1971", а внизу — цитатою з твору поетки: „Боротись до кінця, без пощади" та підписом її імени. Фоторепродукцію цього нового мистецького твору видатного скульптора опубліковано в журналі „Вісник" Організації Оборони Чотирьох Свобід України", ООЧСУ, в числі з лютого 1971 р.

1,000 осіб відвідали традиційні Вечерниці „Червоної Калини" в Ню Йорку

Ню Йорк. — Кругло одна тисяча осіб, в тому коло 300 студентів і студенток та середньошкільників, були учасниками традиційних Вечерниць „Червоної Калини", які 27 лютого відбулися в одній із великих балевих заль готелю Ню Йорк Гілтон. Після 10 год. вечора представник Комітету Вечерниць, Иоахим Вишневецький, привітав гостей, в першу чергу голову Представництва УНРади в ЗСА дир. Івана Крамаренка, заступника військового міністра уряду УНР за кордоном генерала Аркадія Валійського, президента Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, голову центральної комбатантської організації ОбВУА д-ра Володимира Галана, єдину з живучих колишніх жінок-членів Українських Січових Стрільців Ганну Ратич та приявних голів різних комбатантських організацій. Він висловив теж жаль, що між приявними нема голови Комітету дир. Петра Постолюка, який, впавши жертвою бандитського нападу, перебуває у шпиталі, і висловив йому в імені всіх приявних співчуття та бажання швидкого повороту до здоров'я. Промовець підкреслив, що Вечерниці „Червоної Калини" влаштовується передусім для молоді, яка теж перейме від „старої войни" організування в майбутньому таких культурно - розвагових імпрез. Пані Христина Навроцька і Іванна Ганкевич проводили походові 29-ох панночок дебютанток і їх ескортів. Коротко промовив до них д-р В. Галан, висловивши радість, що українська молодь включається в зорганізоване товариське й громадське життя під прапорами, що їх символізує „Червона Калина." Зокрема, він подякував пані Христині Навроцькій за труд організування дебютанток впродовж останніх 15-ти років. Пані Іванна Ганкевич називала всіх дебютанток і їх ескортів за їх іменами, а після того заля всіх їх нагородила рясними оплесками. Грала оркестра „Амор" із солістом Ігором Раковським.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Стара і нова політика

Можна було згори передбачити, що звернення президента Ніксона про закордонну політику Америки не буде схвалене всіма його земляками та що знайдуться його критики. Така бо вже дійсність в політичному світі Америки, що існує поважна частина преси і ввесь ліберально-демократичний табір, які в усьому, що скаже Ричард Ніксон, дошукуються передусім неґативів.

Закид на адресу Ніксона, що він у виступі минулого четверга властиво „не сказав нічого нового", не правильний в основі і в подробицях. Цей закид можна б зрозуміти тільки тоді, коли б від закінчення останньої світової війни прийшли були такі засадничі зміни, які вимагали б також основної зміни закордонної політики ЗСА. Тим часом, головні компоненти міжнародної ситуації залишились такі самі: агресивний імперіялізм Москви і Пейпінгу, поділ Европи на вільну й поярмлену, зріст мілітарної потуги Москви і збільшення її натиску в сторону Перської затоки з використанням ізраїльсько - арабського конфлікту. Не змінилася ситуація від 1954 і 1960рр., себто від розподілу французького Індокитаю на 4 самостійні держави та від збройної агресії Північного В'єтнаму супроти всіх трьох інших індокитайських сусідів. Не змінилася ситуація від часу, коли Фідель Кастро став експортером комунізму в західній гемісфері, і не змінилася роля Америки, як передової демократичної потуги у вільному світі.

Тому не може бути радикальних і переломових змін в закордонній політиці, яку формували Дін Ачесон, Джан Фостер Доллес і Дін Раск — однаково демократи, як республіканці. Але Ричард Ніксон таки вніс нові елементи в політику ЗСА. Новою стала його доктрина, що ЗСА не висилатиме наземних військ для оборони азійсько - африканських держав, які повинні самі себе боронити, а допомагатиме їм політично, економічно і доставами зброї. Ніксон пішов теж назустріч ліберальній течії в справах шукання злагоди з СССР у проблемах Німеччини, Берліну і зброєння, як теж у шуканні злагоди з Комуністичним Китаєм. Але треба з признанням і полегшею ствердити що Ричард Ніксон є проти політики ізоляціонізму і капітулянства та стоїть твердо за збереження збройної, політичної й економічної могутности З'єднаних Стейтів. Відхилення від такої засадничої політики було б катастрофою для Америки і людства, якої напевно не хочуть його „принципові" противники.

Український студент

Українське студенство має довгу й важливу традицію самоорганізації та самоуправління в своїх організаціях і товариствах, завершенням чого в наш час є ЦЕСУС — Центральний Союз Українського Студентства. Велику активність більше й більше виявляют СУСТА — Союз Українских Студентських Товариств Америки, СУСК — Союз Українських Студентів Канади, ТУСМ — Товариство Української Студіюючої Молоді ім Миколи Міхновського, Українське Академічне Т-во „Зарево" та ін. Їхня діяльність виявляється головно у видаванні студентської преси та журналів і Студентських сторінок при газетах, в тому й при „Свободі", у внутрішній організаційній праці, в плеканні українського духа, мови й культури в своєму середовищі, в налагодженні міжстудентської співпраці. В середовищах своїх товариств і організацій українське студентство підготовляється до складних завдань завтрішнього дня — перебрання проводу українською спільнотою у вільних країнах світу.

Останнім часом про українського студента в Америці, Канаді, Австралії, Англії та ін. країнах свободи заговорила світова преса. У зв'язку з широко запляновано акцією звільнення безневинно засудженого московським режимом молодого історика Валентина Мороза, українські студенти провели низку протестаційних демонстрацій в ЗСА, Канаді, Англії, Австралії. Якщо б переглянути канадійську англо- і французькомовну пресу з початку лютого 1971 року, то ми побачили б там багато фотодокументів, на яких зображено українських юнаків і дівчат студентів, з такими транспарентами в руках: „Волю В. Морозові — волю Україні!", „Москво, припини релігійні переслідування в Україні!", „Воля неподільна" та ін. Газети, радіо, телевізія віддали багато уваги українським студентським антикомуністичним демонстраціям, бо вони були демонтраціями за найбільшу цінність людей і народів — за свободу.

Українська спільнота за кордоном, на щастя, має вже чималу, здорову й думаючу студентську молодь, цей справжній скарб кожного народу.

Полікарп Кебкало

50-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ УАПЦ

(2)

Тяжкі враження справили ці інформації, ще глибше розкривши зміст Російської Церкви.

Першим питанням ділової частини Собору було: „Підстави для правноканонічного самовизнання Собору". В цьому питанні виступив з доповіддю протоієрей Василь Липківський. Тези його доповіді були такі:

— Всі вірні, що прибули на Собор, не є приватні особи, а обрані представники своїх церковних громад. Тому голос їхній на Соборі не є їхньою приватною думкою, а голосом усієї тієї громади, що їх обрала. Отже, збірним голосом учасників Собору лунає голос усієї Церкви.

— Всі члени Собору зібралися в ім'я Христове, отже серед них, згідно з Його словами (Матф. 18-20), присутній Христос.

— Всі члени Собору надхнені вірою, що Українською Церквою керує Дух Святий і що „Благодать Святого Духа нас тут зібрала".

— Собор має всі умови й підстави для того, щоб бути цілком канонічним, правним Собором усієї Церкви.

— Коли єпископи не прибули на Собор, то тому, що не вважають себе членами нашої Церкви або не вважають себе обранцями Церкви, отже хочуть панувати на Соборі. Тим часом у Церкві перед Христом усі рівні.

Після обговорення цих тез Собор визнав себе канонічним і правочинним голосом усієї Української Церкви, з вірою, що на Соборі присутній Сам Христос і діє благодать Святого Духа.

Михайло Мороз, розповівши про всі переговори і листування з єпископами Російської Церкви в Україні та в Москві, заявив, що сподіватися на інше ставлення їх до Української Церкви не доведеться, бо причина того ставлення не церковного порядку, а політичного: невизнання за українським народом права на самовизнанення.

Обговоривши цю справу, учасники Собору вирішили обрати делегацію і відрядити її до екзарха Михаїла Єрмакова з просьбою поставити українцям українських єпископів. Делегацію обрали з найстарших, найбільш шанованих осіб, на чолі з Миколою Левицьким.

За якийсь час екзарх Михаїл в супроводі двох священиків прибув до св. Софії. Зустріли його співом „Достойно" й „Ісполла". Екзарх зразу звернувся до присутніх з закликом „не вносити розбрату в церковне життя, розійтися по домах і зайнятися своїми справами".

Тоді на церковну катедру один за одним почали виходити делегати, намовляючи екзарха змінити свою думку. Найкращими промовцями були: прот. Іван Теодорович (теперішній митрополит УПЦ в Америці), Конона Бея, Микола Левицький. На ці звернення екзарх відповів: „Я вам гадюк в єпископи не дам!"

На катедру вийшов селянин у кожусі, Петро Компанієць, і простою мовою почав дорікати екзархові: „Дивлюся я на вас, і сум огортає мене. Нічого не навчили вас, Владико, ні школи, ні життя. Так колись сидів Пилат, що судив Христа, так сидів Каяфа, що обвинувачував Його. А де вони поділися, де добра пам'ять про них? А Христа визнає ввесь світ, і Його ім'я житиме вічно серед людей. А де ті горді римські і візантійські імператори, що переслідували християн, віддавали їх на поталу диким звірам та палили на вогнищах? Немає їх, ні пам'яті про них! А де подівся російський цар Микола, що каторгою та тюрмами хотів задушити українців? Де він дівся із своїм престолом? Хвиля народного гніву змела його, а українці живуть і хочуть жити, хочуть молитися своєю рідною мовою в своїй Церкві. Страшно мені, Владико, щоб не було так і з вами".

По цьому екзарх Михаїл залишив Собор.

Головну доповідь виголосив Володимир Чехівський (колишній прем'єр УНР), який на підставі історичних фактів довів, що в апостольських часах не було єпископської висвяти, що апостола Павла висвятили на апостольство пророки, які не були єпископами (Діяння 13-1), що апостол Тимофій висвячений був „покладанням пресвітерства" (Тимофія 4-14) і далі в Александрійській і Римській Церквах довгий час єпископів висвячували пресвітери. А коли єпископи відняли у пресвітерів це право, то це вже було порушенням апостольської практики. Благодать св. Духа взагалі не на єпископах, а на Церкві, тобто громаді вірних. Церква, як це було в апостольських часах, теж може покласти свої руки на обранця і звести на нього благодать св. Духа.

Ця довга і глибоко змістовна промова В. Чехівського справила велике враження. Висновок він зробив такий: Коли тихонівський єпископат на Україні йде проти волі Церкви і не хоче зробити їй послуги традиційною висвятою для неї єпископа, то учасники Всеукраїнського Церковного Собору з твердою вірою в присутність серед них найвищого архиєрея Христа й повноту св. Духа, мають повне канонічне право, залишаючись непохитно на православному ґрунті, висвятити обраного ними першого єпископа - митрополита всесоборною висвятою через покладення рук всього пресвітерства.

Прот. Соколовський, промовляючи проти всесоборної висвяти, арґументував місіонерськими молитвами проти пресвітерства.

(Закінчення буде)

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

І. Вовчук

1971-1921

(Розважання про два московські інститути)

Московська урядова агенція ТАСС повідомила, що 1 лютого ц. р. в Москві відкрито Інститут Управління Народним Господарством. Першими студентами цього навчального закладу стали командири промисловости з міністерств, об'єднань і „главків", яких є багато в заплутаній совєтській системі. Завдання інституту — підучити керівний склад народного господарства СССР керувати економікою країни згідно з новим п'ятирічним пляном, що його затвердить 24-ий з'їзд КПСС.

На відкритті інституту не було Л. Брежнєва, уряд заступав А. Косиґін, а науку — голова Академії Наук М. Келдиш. В американській пресі висловлювано здогади, що відсутність генерального секретаря і те, що інститут створено при Державному Комітеті в справі науки і техніки, є ознакою засадничих розходжень у Кремлі щодо шляхів поліпшення економічного стану в країні. А цей стан, як можна читати в недомовлених зведеннях і звідомленнях, далеко не сприятливий для „революційного перетворення світу", як то говориться в передовій офіціозу КПСС, журналі „Коммунист".

Цифри в звідомленні Центрального Статистичного Управління про виконання плянів за 1970 рік — останній рік першої брежнєвсько-косиґінської п'ятирічки — ніби вказують на задовільне виконання всіх плянів у відсотках до попереднього року. Але статистичні маніпулятори цифрами в примітці додають, що через різні трудноці, повільні темпи будівництва і освоєння промислових об'єктів та суворі зими в деяких важливих галузях народного господарства пляни п'ятирічки не були виконані. Говориться обережно, а дійсність далеко гірша.

Керівництво партії покладало багато надій на т. зв. економічну реформу. Сподівались, що за допомогою економічних стимулів у заробітках робітників та адміністративних заходів удасться пожвавити економіку країни, зліквідувати її відставання від економіки західних країн. Наслідки показали, що технічне відставання промисловости і сільського господарства від „капіталістичної системи" не зменшилось, а зросло, збільшилась і розладованість у пляновій економіці імперського соціялізму.

У пресі багато говориться про „рекордовий урожай" в 1970 році, а скільки зібрано зерна — промовчується. В Зведенні ЦСУ про виконання пляну в сільському господарстві за минулий рік теж не подано розміру врожаю зерна, за що мала боротись ціла країна. В Звідомленні говориться, що „державний плян закупівень зерна перевиконано. В державні ресурси поступило 73 мільйони тонн зерна. („Правда", 2. 4. 1971 р.")". А скільки зернових „ресурсів" зібрано ЦСУ не подає, хоч про всі інші види продукції рослинництва і тваринництва подано розмір у 1969 і 1970 р. і відсоткове збільшення в порівнянні з попереднім роком.

Звичайно, плян закупівні зерна державою становить біля 45 відсотків урожаю. Коли так було і 1970 року, то рекордовий урожай, при дуже сприятливих кліматичних умовах минулого року, не такий то й великий. Имовірний збір зерна 160-165 мільйонів тонн не є жадним успіхом, бо для задоволення внутрішніх потреб СССР потребує 195 мільйонів. Зерновий балянс останнього року п'ятирічки, — а рік був урожайний, — зведено з чималим дефіцитом.

За майже сорок років існування колгоспної імперської системи країна з величезними просторами орної землі (біля 2,5 гектара на душу населення) неспроможна забезпечити своїх потреб. А селяни Японії, де на душу населення припадає 0,06 гектара придатної до обробітку землі, повністю забезпечують потреби своєї країни зерном - рижем.

ЦСУ, ствердивши, що продукція сільського господарства 1970 року піднеслась на 8,7 відсотка, в порівнянні з попереднім роком, зауважує, що досі не вдалося задовольнити потреб населення на м'ясо і городину. На перебої в постачанні населенню продуктів указував і Н. Байбаков, голова Держпляну, подаючи в грудні минулого року плян 1971 року на затвердження сесії Верховного Совєту.

***

З постачанням населенню промислових виробів було не ліпше. ЦСУ, подавши виконання плянів легкої і харчової промисловости на 102, 104, 106% по різних видах продукції, додає, що: „не зважаючи на значне збільшення товарообігу, попит населення на м'ясо, оселедці і деякі промислові товари задовольнявся не повністю". Дуже делікатна завага! А дійсний стан із задоволенням конечних потреб населення протягом цілої п'ятирічки був далеко гірший, не поліпшився і в останньому році.

На полицях гуртових і роздрібних крамниць накопичувалась велика кількість текстильних виробів, вартість яких дорівнювалась піврічному обігові, а населення в чергах шукало щастя, щоб дістати потрібні, можливої якости речі („Новий Мир", ч. 8, 1970). Тому всі вироби з маркою „імпортовано" вважаються надзвичайно високої якости. „У нас немає зошитів і паперу, — писала „Молодь Грузии" з 22 грудня 1970 року. — Ми обходили всі крамниці у Тбілісі і ніде не могли дістати московських зошитів". В крамницях „Сакундже" вчителеві показали зошити місцевого Інгурського целюльозно - паперового комбінату, але всі вони були непридатні — „брак". У жовтні минулого року в комбінаті забраковано біля мільйона зошитів. Директор комбінату, на зауваги про випуск непридатних до вжитку зошитів, пояснив: „Ми ухвалили поліпшити якість прадукції". Коли то буде? А тим часом комбінат, виконуючи пляни, продукує зошити, на яких не можна писати. Плян виконується.

(Закінчення буде)

Леся Лисак

ЗУСТРІЧ ІЗ СЕСТРОЮ

Ще ніколи Ганна не була така схвильована. Ще ніколи, хоч прожила немало, не відчувала такої душевної напруги, як тепер. Та коли зважити прожите, таке, як ось тепер, ще не траплялося. Бо ось тепер Ганна зустрінеться із своєю сестрою. Сестрою, якої не бачила довгі - предовгі роки, сестрою, яка залишилася вдома, коли Ганна покинула рідну землю.

Ось Ганна приїхала відвідати їх — свою землю і свою сестру. Вона раз-у-раз повторює собі, що вона знаходиться в Україні, що ходить по землі, яка є землею її батьків, віддихає повітрям, яке є рідним і, всеодно не годна повірити, що це дійсність. Конфронтація з усім тим, що вона двадцять і п'ять років носила у своєму серці, сильніша за Ганнину силу. Всі картини, всі спостереження, всі відчуття, все те, що звуть оклепаним словом „враження" — не поміщуються в голові. Їх забагато.

У Ганниних мислях дивовижна плутанина радости і смутку. Радости, що вона нарешті побачила свою батьківщину. Смутку, бо на цій найдорожчій землі очі бачуть багато - багато невідрадного, болючого. Та враз з цим Ганна відчуває, що їй не вільно виявити свого розтерзання сестрі. Сестра повинна побачити її погідною, навіть бадьорою. Вони будуть разом тільки дуже короткий час, „крадений", бо недозволений властями час. І коли Ганна повернеться до нехай чужої, але вільної країни, з якої вона приїхала, у сестри повинна залишитися ясна картина їхньої зустрічі. Вона мусить зберігати ті рештки надії, які її всі ті довгі роки піддержували, бо хто зуміє жити без надії?

Цілу ніч від хвилювання Ганна не спить. Ранком вмиває безсонні, втомлені очі водою й уважливо одягається на зустріч. Бере скромну суконку. Гладко чеше волосся. Ніяких прикрас, ніяких цяцьок. Щоб не кидалося увічі, що вона приїхала з найбагатшої країни світу. Де, навіть при невеликих заробітках, можна жити вигідно... Щоб зовнішній контраст, — різниця одягу, — між сестрами, не був разючий. Щоб сестрі не боліло, що вона в тендітній совєтській одежині, а Галина в заграничних дорогих шовках.

А могло б боліти. Бо у сестри і освіта, і гарна професія, а все ж таки її заробіткам не рівнятися з Ганними, яка на чужині не працює по своїй професії. У далекій чужині Ганна тільки робітниця, не вчителька, як її сестра.

— Ах, нащо ті пригнітаючі думки! — опановує себе Ганна. Вона ж приїхала по радість зустрічі! Вона приїхала обновити своє втомлене тугою за рідним серце. Вона приїхала порозмовляти про те, чого у листах написати не можна, щоб з'єднати у кількох годинах зустрічі роз'єднане роками й віддаллю життя їх обох.

Привезла дарунки сестрі. У великій валізі вмістила все, що тільки могло вміститися. Речі, які видавалися їй найкращими, найпотрібнішими. І несе, ні, волоче ту важку валізу. А може це не валіза така важка, може це вона, Ганна, вибилася із сил...

І ось вона віч-на-віч із сестрою. Чи це Ганнині очі такі втомлені, що вона ледве її пізнає? Що вони довгі роки не бачили одна одної — правда, але, щоб сестра так змінилася?

— Ні, ні — картає себе миттю Ганна. — Чого це я дивуюся? Не тільки роки, але й життя змінюють людину. Чому це я дивуюся, що недостатки, турботи і страх, який тут ніколи не покидає людини, постарює її?

Залишила Ганна сестру молодим дівчам. А зустрічає сиву жінку з пooраним обличчям. У вбогенькій сукенчині. Та ж Ганна присилала їй з чужини добру одежу. Ах, правда, — ту кращу одежу, з посилок, треба нераз продати, щоб був гріш на домашні потреби...

А сестрина голова вже в Ганни на грудях, вже руки оплітають Ганнину шию, вже звучить крізь сльози рідний голос:

— А ти, моя сестричко, не змінилася. Такою, як тебе бачила востаннє — ти залишилася. — Вірити, чи не вірити? — б'ються Ганнині думки. Їй теж прибуло років, тільки, мабуть, легші вони були за сестрині...

І, щоб не піддатися розжалености, Ганна, приховуючи сльози зворушення, каже: — Ми ще поговоримо про все, сестричко. У нас ще буде час на сердечну розмову. Тепер поглянь на дрібнички, що їх тобі на спомин привезла.

Виймає з валізки відрізи матеріялів, якісь хустки, светери, те все, що з любов'ю для сестри приготовила. На самому дні знаходить щось, загорнене в шматок звичайного газетного паперу. Ніяковіє. — Вибачай, сестричко, в поспіху готувалася до дороги, мабуть доброго паперу забракло...

Та сестра швиденько хватає листок задрукованого паперу, шепоче: — Не перевіряли, не забрали тобі його, переочили?

На секунду — Ганнині очі здивовані. Це ж шматок газети, української, про який вона навіть не думала. А сестра вже згортає його ніжно, ховає на грудях: — Пізніше перечитаю. Сестричко, я стільки років не бачила вільного рідного слова... Ти може не розумієш, я згодом поясню...

Ганна вже не в силі здержати сліз. Вони падуть на сестрину руку, ту, що заховала клапник паперу з українським словом з чужого, але вільного світу.

І це не Ганна, яка хотіла бути бадьорою, а її сестра, каже: „Не треба сумувати. Не можна втрачати надії".

— Мабуть, важке життя гартує — думає Ганна. І довго дивиться у сестрині очі, в яких є ясність.

М. Сосновський

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

У 50-річчя появи „Підстав нашої політики" Д. Донцова

(6)

Донцов зайняв правильне становище, пов'язуючи справу України й української державности з цілим комплексом світової політики, поширюючи свої думки і погляди ще з довоєнного періоду. Цим він дорешти підважив домінуючу серед українського суспільства тенденцію, від якої український народ почав звільнятися щойно в роки збройної боротьби з Росією, а саме тенденцію бачити українську проблему тільки як частину загальноросійського комплексу. Наголошуючи засаду „національного егоїзму". Д. Донцов поставив у властивій площині також і справи національного самозбереження, національної безпеки й національного інтересу як основні засади політичного плянування та практичного їх здійснювання. Він виразно наголосив, що безпеку держави може запевнити тільки сила її народу, а рівночасно вміння її керівництва знаходити в постійному конфлікті національних інтересів на міжнародній арені шляхи й засоби, з допомогою яких цю безпеку можна було б краще ґарантувати.

Донцов з'ясував і обґрунтував тісний зв'язок між внутрішньою та зовнішньою політикою будь-якого народу. Він указав на особливу важливість співзвучности між засадами зовнішньої і внутрішньої політики для тих народів, які змагаються за політичне визволення і державну незалежність і які з уваги на своє становище мусять свою внутрішню політику підпорядковувати вимогам і потребам політики зовнішньої.

У „Підставах нашої політики" бачимо її автора як зрілого політичного мислителя, що глибоко розумів політичні реалітети і що умів бачити різні аспекти української проблеми й української політики в контексті внутрішньоукраїнському й міжнародньополітичному. Донцов був далекий від того, щоб, за прикладом багатьох наших політичних діячів тоді і теж сьогодні, ідеалізувати політичну дійсність, бачити її не такою, якою вона насправді є, а такою, якою її хотілося б бачити. Коротко: він не був прихильником підмінювати політики власним wishfull thinking.

Що в Донцова заслуговує на скрему увагу і що робить його політичну аналізу справді оригінальною, це те, що він не обмежився конвенціоналізмом у поглядах і оцінці тогочасної міжнародної ситуації й тих елементів, які тоді впливали на уклад відносин у світі. Донцов шукав глибших, суттєвіших мотивів, намагався збагнути справжні причини світових конфліктів, зокрема тоді, коли в гру входила Росія і її політика, що для нього було найважливішим. У шуканнях відповіді він дійшов до висновку, що російська загроза є ґльобального характеру і що конфлікт Росії зі Заходом — це справді „конфлікт культур, світоглядів, ідеологій": конфлікт „двох різних і протиставних систем життя". Такий висновок, звичайно, мусів заважити на всіх тих пропозиціях, які Д. Донцов поробив, формулюючи підстави української політики.

Це не значить, що Донцов не брав під увагу існування багатьох інших чинників в міжнародному житті. Він враховував існуючі суперечності між імперіялістичними державами Заходу, економічні і соціяльні проблеми, прагнення народів до кращого соціяльного й економічного ладу, але все це вважав за явища перехідного характеру. Він відзначав, що ситуація буде мінятися, суперечності будуть вирівнюватися, дійде до значних соціяльних й економічних реформ, але, як твердив, усе це не забезпечить миру і не зліквідує загрози, якою є й залишається Росія і російський імперіялізм. Идеться тут, як писав він, про такий чинник світової політики, який цілком іґнорує окремі народи й держави, а „мислить континентами", який знає „лише монгольський світ на сході, магометанський на полудні та ґермано-латинський на заході, які... поборюватиме без пощади, як світ своєю культурою їй (Росії) засадничо ворожий" (стор. 69).

Так бачив Донцов політичну кризу в світі на початку 20-их років, і ця його оцінка з-перед півстоліття ні в чому не втратила актуальности. Навпаки, розвиток подій у світі, зокрема поширення та зростання сили й значення російської імперії, її вже цілком відверте змагання за ґеґемонію в цілому світі можуть служити тільки додатковим доказом правильности засадничої для „Підстав нашої політики" тези Донцова. Більше того, можемо сказати, що таке розуміння російського ґльобального імперіялізму є сьогодні загальноприйняте у світі і разом з тим щораз кращі усвідомлення розмірів загрози, яку цей імперіялізм несе для всього людства.

Коли говорити про сучасне місце України в змаганнях світових потуг, то сьогоднішня ситуація зовсім відмінна від тієї, про яку писав Донцов у 1921 році. Тоді ще справді можна було надіятися, що большевизм не витримає іспиту життя і програє війну. Так не сталося, а закріплення большевицького режиму в СССР і на Україні привело до дуже значних і небезпечних у своїх наслідках змін соціяльного, економічного, політичного й культурного порядку. Фактично сталося те, чого боявся Донцов: селянські маси большевицький режим перетворив у невільників модерної кріпацької системи, а інтеліґенцію заставив закріплювати та розширювати російську імперію всередині й назовні. Одночасно відбулися великі зміни у соціяльній структурі українського суспільства, що проявилося у зменшенні питомої ваги селянства і в оформленні могутньої робітничої кляси та широких кадрів висококвліфікованої інтеліґенції.

Думка про те, щоб українську визвольну боротьбу сперти на сучасному етапі тільки на селянстві з повною неґацією робітництва — перестала бути актуальною. Соціяльний аспект взагалі не узглядений у 2-му виданні „Підстав нашої політики", не зважаючи на незвичайну важливість цього аспекту для майбутнього України. Висновки Донцова у кінцевому розділі другого видання не дають проекції на завтра з позиції уже нинішнього дня, хоч цей заключний розділ змінений порівняно з першим виданням.

Не можна не бачити, що на сучасному етапі елементи сили, на яких можна було б сперти українську політику, інакші, як їх оцінював Донцов у 1921 році. Українська нація не є вже тією „селянською нацією", яку Донцов у якійсь мірі, слідом за нашими народниками, навіть ідеалізував у своєму творі. Процес індустріялізації та урбанізації на Україні заторкнув широкі маси українського народу, і українська людина наших днів, подобається нам це чи не подобається, є вже продуктом отого процесу, повних наслідків якого ми ще не знаємо. Вона, ця українська людина, під різними оглядами відрізняється від української людини доби визвольних змагань і 20-их років. Все таки, треба погодитися з Донцовим, ко-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Басовий квартет з Відня шукає видавця платівки

Відень. — Український басовий квартет, який з початком 1971 року дістав власну назву „Тарас Бульба" і який в минулому році з незмінним успіхом концертував в українських громадах в ЗСА і Канаді, підготував низку пісень та розшукує спонзора - видавця своєї першої довгограйної платівки. До складу цього унікального квартету входить студентська молодь, яка співає в хорі Церкви св. Варвари в австрійській столиці і бере активну участь в українському культурному житті у Відні: баритон Борис Ямінський — студент філософії, бас Генрик Штайнгаген — урядовець, другий бас Григорій Савка - випускник середньої школи, контрабас Ігор Тарко — студент права. Підготовані і вишколені відомим композитором і дириґентом проф. Андрієм Гнатишином, українські юнаки виявили під час концертів в ЗСА, в тому й на ,,Союзівці", і в Канаді, спонзорованих ЦЕСУСОМ і Союзом Українських Студентських Товариств Америки, СУСТА, велике обдаровання, зіспівання та гарну інтепретацію пісень, що їх вони, хоча народились поза Україною, виконують бездоганною українською мовою. Один із членів квартету ,,Тарас Бульба" має незабаром іти до австрійської армії, але квартет уже має запевнення від армії, що коли буде потрібно — співак завжди дістане відпустку як для концертових виступів, та для накручування платівки. Проф. А. Гнатишин закінчує з квартетом підготову нового репертуару. Для виступу квартету в супроводі навіть невеликої оркестри та випуску платівки потрібні фонди, яких студенти не мають. Можливо, що якась організація, товариство чи видавці зацікавляться ідеєю квартету „Тарас Бульба" у Відні — для них подаємо адресу, на яку писати українською мовою:

Jaminskyj Borys,
Anastasius Grun-Gasse 5/20,
A - 1189, Wien, Austria

У Німеччині відкривається заочна школа української мови

Мюнхен. — Президія Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних і Краєвих Установ, КОУГЦУ, поробила заходи для відкриття в Мюнхені Школи заочного вивчення української мови для тих дітей і старших, які не мали нагоди бути в українському середовищі, або ж бажають вивчити українську мову, як одну з великих мов світу — понад 45 мільйонів мовлян. Учні такої Школи будуть одержувати писані лекції з української мови і пояснення в тій мові, яку вони найкраще знають, отже в англійській, німецькій, *ранцузькій та ін. Висота місячної оплати навчання 40 нім. марок, одноразове вписове 10 н. м., або рівновартість тієї валюти. Зголошення приймає Шкільна Рада при КОУУГЦ вже тепер. Для впису треба прислати, крім оплати, ім'я та прізвище й адресу учня, його вік, освіта, де вчився або вчиться тепер, наскільки володіє українською мовою, якою мовою володіє найкраще. Зацікавленим писати на адресу:

OPLDM c/o St. Mary's Credit Union, 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada.

В 10-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Мирона Вадюк Луцького

Сотника УГА, голови Т-ва „Сільський Господар" у Львові відбудуться

дня 10-го БЕРЕЗНЯ ц.р., о год. 9-ій ранку

Поминальні Богослуження

в церквах св. Миколая в Торонто, Канада;
св. Юрія в Ню Йорку;
і церкві оо. Василіян в Буенос Айресі, Арґентина.

Рідних, Друзів і всіх, хто зберіг добрий спогад та, щоб Дорогий нам Покійник не ввійшов в забуття — просять про молитви за спокій його Душі:

Дружина — Любов ЛУЦЬКА
сестри — Ольга БІЛИНСЬКА
Наталя СТЕРНЮК
брат — Володимир ВАДЮК-ЛУЦЬКИЙ

З ініціятиви Комітету Оборони Традицій Української Католицької Церкви в Чикаґо та на бажання Родини пані Іванка Гарасовська перевела збірку замість квітів на могилу

бл. п. проф. БОГДАНА ПОПЕЛЯ

для особистої диспозиції Їх Блаженства Кардинала ЙОСИФА І

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ:

Леся Баран	3.00	Ліда Мішева з родиною	50.00
Іван і Марія Барцаба	25.00	Мирослав і Галина Модрицькі	25.00
Стефан Бенько	20.00	д-р Ілля Мула	20.00
Юрій Босько	5.00	Н.Н.	1.00
Роман і Марія Вишнячелки	25.00	Артур і Марія Невінс	25.00
д-р Антін і Орися Вітковські	25.00	Роналд Ц. Нелсон	20.00
д-р Тома і Софія Воробець	20.00	Алекс Німченко	20.00
Дмитро і Марія Вусович		Михайло і Володимира Панасюки	10.00
і Софія Люле	25.00	Ольга і д-р Маріян Панчишин	25.00
Остап і Іванка Гарасовські	25.00	Зенон і Ірена Петиш	50.00
Микола і Ванда Гальчишаки	10.00	Михайло і Марія Петрушаки	10.00
Юрій В. Гартлер	20.00	Дмитро і Ореста Пілецькі	20.00
Петро і Віра Гнатюки	30.00	Яро і Дода Плавюки	10.00
Григорій і Надія Головаті	10.00	Стефанія Погорецька	20.00
Зенон і Христина Голубець	25.00	Юрій і Надя Попель	50.00
Михайлина Городиська	25.00	Володимир і Ольга Проць	50.00
Петро Гуцул	10.00	Богдан і Віра Роговські	10.00
д-р Теофіль і Володимира Демус	25.00	д-р Віктор і Марія Сайкевич	20.00
Роман і Ольга Дзюбинські	25.00	д-р Мирослав і Дора Сасики	25.00
Іван і Параня Дудич	5.00	Ірина Семкович	5.00
д-р Григорій Дулин	25.00	Богданна Сеник	5.00
Анна Залеска, Микола		д-р Павло і Мелянія Сениця	10.00
і Христя Крав	50.00	Мирон Стецев	25.00
Леся Зарицька	10.00	Володимир і Анна Снігурович	10.00
Микола Зарицький	10.00	д-р Богдан і Ореста Ткачуки	20.00
Михайло Зарицький	10.00	д-р Василь і Емілія Стефураки	20.00
Катерина Захарієсевич	10.00	Богдан і Галина Трусевичі	25.00
Андрій і Наталія Іванів	5.00	Ярослава Фаріон	15.00
Вікторія Караван	2.00	Павлина Фенчишин	5.00
Татяна Кісілевська	20.00	Любомир і Анна-Марія Цимбалісті	50.00
Володимир і Олена Климків	10.00	Володимир і Марія Чикики	100.00
Володимир і Стефанія Кобилецькі	5.00	Юліян і Зиновія Юринець	25.00
д-р Роман і Анна Кобилецькі	10.00	Іван Яремко	10.00
Іван і Анна Ковальчуки	20.00	Михайло Яхторович	15.00
Стефанія Кришталь	5.00	д-р Орест і Романа Яхторович	100.00
Роман Лукашевський	20.00	Стефанія Яхторович	10.00
д-р Василь Маркусь	5.00	Омелян і Анна Яценків	25.00
Прокіп Матіїців	5.00	Роман Яценків	25.00
Гена Матлова	2.00		
Михайло і Ірена Мигаль	20.00	Разом:	$1,563.00

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСИБІ!

Іван Вашук переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті

(Закінчення зі стор. 1-ої)

та Євгена Репету, головного радного.

Із звідомлень членів Управи виявилося, що Окружний Комітет у минулорічній каденції мав поважні успіхи на союзовім та суспільно-громадському секторах. Його референти були активні в різних громадських установах, чим збільшувано його престиж у громаді. Приділено знову 4 стипендії здібнішим студентам, приділено дотацію на курси української мови при Університеті Вейн в Дітройті, асигновано 100 дол. на допомогу потребуючим українцям у Югославії.

Округа збагатилася на два нові Відділи. Один із них, при православній парафії св. Покрови, зорганізував колишній гол. радний Володимир Дідик, другий, при спортовому т-ві „Черник", зорганізував теперішний Гол. Радний і Обл. організатор, Євген Репета. Минулий рік уважається роком успіху, бо приєднано 376 нових членів. За кількістю, Округа здобула 4-те місце в цілій системі УНС. За те відсотково зайняла перше місце, бо зорганізована кількість членів становить 8.8% загального числа в Окрузі. З 27-мої Конвенції Округа Дітройт вийшла із стратою, бо втратила в ній двох Головних Контрольорів, а набула одного Головного Радного.

Безпосередньо по звідомленні Контрольної Комісії запрошено до слова мгра Івана Гаврика. У своїй глибоко обдуманій доповіді п. Гаврик зовсім відійшов, від так би мовити шаблону, що доводі часто доводилося слухати на подібних нарадах. У приступних словах та переконливих життєвих фактах вказав на це важливе завдання, що його УНСоюз виконує цілі десятки років для української спільноти поза межами батьківщини, як також корисні умовини забезпечених членів. Без сумніву цілість промови оправдала його приїзд до Дітройту із далекого Вінніпегу.

В дискусії над звітами забирали слово: Д. Кошильовський, В. Бойд-Борискевич, П. Федик, Люба Басько, М. Ворискевич, Я. Базюк, П. Залуга, В. Дідик і інші. У ній порушено цілий ряд проблем, що виринають при організуванні членів та діяльности Окружного Комітету. І. Вашук вказував, що успіхи могли б бути значно кращі, коли б Окружні Комітети, в тому і в Дітройті мали допомогу з боку Головної Екзекутиви УНС. Брак пристосованої до місцевих умовин пропаганди, чи пак реклями, невідповідний правильник та ніяка матеріяльна піддержка негативно ділає на діяльність. Інші звертали увагу що коли Головна Екзекутива не змінить свого відношення до Окружних Комітетів вони не зможуть вив'язуватися із своїх завдань.

Внесок Голови Контрольної Комісії п. В. Дідика, щоб уділити уступаючій управі абсолюторії з признанням, приявні прийняли аплявзом.

Ярослав Базюк голова номінаційної комісії предложив листу кандидатів до нової управи. Намічених кандидатів Збори прийняли однодушно, і Управу на 1971 рік вибрано в складі: Іван Ващук — голова, Петро Мудрий (Канада) — містоголова, Д. Кошильовський і д-р А. Слюсарчук — містоголови, Петро Залуга — секретар, Ярослав Базюк — касир, Василь Папіж — прес. реф., Володимир Дідик — організатор, П. Федик, В. Бойд-Борискевич, В. Гірняк і Е. Репета — члени управи. Контрольна Комісія: д-р І. Смерека, Микола Кончак і Петро Назаревич.

Наприкінці нарад кол. гол. контрольор Вол. Гірняк заподав цілий ряд практичних вказівок для організаторів нових членів. Теж само гол. радний Є. Репета навів декілька прикладів, що причиняються до успішнішого організування.

Мґр. Іван Гаврик у своєму заключному слові запевнив приявних, що всі ці проблеми Окружного Комітету, що їх повинна допомогти розв'язувати Головна Екзекутива УНС, передасть на найближчому засіданні. Вірить, що мимо всяких труднощів нова Управа зуміє добитися ще кращих успіхів у надходячій каденції.

Закриваючи наради нововибраний голова Іван Ващук зложив подяку м-рові І. Гаврикові та всім приявним за участь у нарадах, що були ведені на належному рівні, ділово та культурно.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ли він каже, що не можна легковажити наслідків півстолітнього панування большевицької системи, яка використовує всі доступні їй засоби (а вони практично необмежені!), щоб викривити українську духовість, зламати волю українського народу до державної незалежности. Цих наслідків ми всі свідомі, і їх результатом є те, що Україна на сучасному етапі, як писав недавно В. Мороз у своїй „Хроніці опору" — обернена на „дослідний полігон". У багатьох випадках, коли йдеться про нашу загально-національну поставу, про наше політичне обличчя, у нас трапляються сьогодні такі серйозні недомагання, які перекликаються з нашими національними недомаганнями з-перед 50-их років і з якими звів боротьбу Донцов у своїх підставах нашої політики".

**

„Підстави нашої політики" — важливий вклад у розвиток української політичної думки, твір, на нашу думку, найбільш „політичний" з усіх праць Донцова, чи, як писав Е. Маланюк, „одна з тих небагатьох книг, які стали на межі епохи".

(Кінець).

День Самостійности у Фініксі, Арізона

Губернатор стейту Арізона Джек Віліямс підписує Проклямацію 53-ої річниці „Українського Дня Незалежности". Члени української делегації з ліва до права (стоять): Басчко — заступник Голови Відділу УККА, О. Назаревич, В. Савицька, М. Микята, Павло Поліщук — Голова Відділу УККА, М. Шміґельський, о. Ільїнський — парох Укр. Православної Церкви, і о. Колодій — парох Української Католицької Церкви.

Український Фінікс, як попередніх років, так і ц. р. влаштував академію в пошану 53-річчя проголошення Самостійности України. Академія відбулась в залі дому місцевого Осередку СУМА 31-го січня 1971 р. Реферат читав секретар Відділу УККА; а святочна програма була виконана Юнацтвом і старшими Членами СУМА. Хорові точки програми виконував чоловічий хор СУМА під орудою п. Танасевича.

О 10-тій год. ранку, 22-го січня, губернатор стейту Арізони Джек Віліямс прийняв делеґацію від українського громадянства, підписуючи й вручаючи Проклямацію з нагоди 53-ліття проголошення незалежности Української Народної Республіки. В місцевій англомовній пресі була поміщена стаття з нагоди святкувань українського „Дня Незалежности" а український національний прапор маяв через цілий день 22-го січня на Капітолю стейту Арізони.

Н. Н.

Свято Державности в Маямі

З ініціятиви Центрального Комітету Українських Організацій м. Маямі на Флориді, відбулася в неділю 24-го ц. р. урочиста академія для відзначення свята проголошення Соборности Українських земель об'єднаних в одну Незалежну Українську Державу.

Свято відбулося в залі Українсько - Американського Клюбу, в присутності численно зібраної громади, на чолі з духовенством обох українських церков і при участи українців прибулих з різних кінців ЗСА. Свято почалось американським гимном, відіграним на фортепіяні проф. Гайваном. Вступну промову сказав Голова Центрального Комітету С. Ковальчук. Головним промовцем свята був Володимир Мазур з Пітсбургу, Предсідник УН Помочі і член Головної Управи УККА. В короткій, промові прелеґент говорив про Свято Державности - 22 - го січня, як про день Соборности Української Держави.

Український Народ веде боротьбу за визволення на всіх фронтах, він створив міжнародну організацію АБН, в якій об'єднуються в спільній боротьбі інші, поневолені Москвою народи. Заля нагородила промовця оплесками. З короткою, святочною промовою в англійській мові, виступила Ольга Максимович і закликала американців до боротьби проти Москви.

В мистецькій частині виступала оперова співачка — Ольга Павлова, яка відспівала „Молитву за вітчизну", „Черемшина", „Буковина", в'язанку народніх пісень та арію з „Богеми" — Пуччіні. Публіка була захоплена мистецьким співом солістки і вміло дібраним репертуаром і гаряче оплескувала відому й популярну співачку.

З деклямаціями виступили - Михайло Курман „Яка краса відродження країни"- Олеся. Марко Трач — „На Софійській площі". Андрій Ґелебин - „Я не бачив України", який заграв також на фортепіяні в'язанку українських народних пісень. Докія Черевик, з Монтреалю, деклямувала вірш „Живи Україно!". Сольо на піяно грала Сузан Чала. З народними танками виступала українська молодь під проводом Тараса Максимовича і Катерини Годівської.

На святі державности зібрано 220 долярів, на національні цілі. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. Організаторам Свята й виконавцям програми належиться щире признання за успішне переведення Свята Державности.

С. К.

„Ді Таблет" друкує українські відповіді на статтю Ветешки

Ню Йорк. — Бруклинський католицький тижневик „Ді Теблет", який 28 січня ц. р. приніс напасливу протиукраїнську статтю. Т. Ветешки із закидами, що українці сприяли і сприяють комунізмові та займають видатні становища в совєтському державному апараті, надрукував у числі з 11-го лютого листа З. Івасикова, в якому той автор покликується на 18-тирічну мартирологію Кардинала Йосифа Сліпого та на мільйони українців, які згинули в боротьбі проти російсько-большевицького правління. У тому самому числі поміщений обширний лист Патриції Польової з Брукліна, в якому пригадується криваве правління Нікіти Хрущова в Україні та завжди актуальні для українців заповіти Тараса Шевченка. Щодо місцевих властей в Україні, то вони є у своїй ролі — твердить авторка — „такі могутні, як могутнім був би Клюб Мікі Мавс у Вашинґтоні".

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІ:

Відповідь на „Помилку"

Прочитавши редакційну статтю під наголовком „Помилка", яка появилася у „Свободі" з 10 - го лютого ц. р., ми прийшли до висновку, що власне ця стаття є помилкою.

Дуже гарно з боку редакції „Свободи", що вона так щиро боронить Америку та її „праведний закон Вашінґтона", а автор статті є справжній американський патріот. Але автор, на нашу думку, помиляється, якщо він думає, що українська еміґрація має якесь заборгування перед Америкою. Хочемо поінформувати автора, що таки американська нація, її культура, її промисловість і. т. п. були створені та закріплені еміґрантами з різних европейських держав. Українські іміґранти освідомили та перестерігають Америку перед насуваючим московським комунізмом, бо вони власне є живими свідками тої нової невільничої імперіялістичної системи.

Автор теж написав що „українці... мають тут славу найбільш трудящих, найбільш відданих правопорядкові громадян". Якщо це є правдою, то яке заборгування перед державою ЗСА можуть мати її найкращі громадяни, які власне творять, чи радше є неохідним елементом цієї держави? Здається, що Америка має заборгування перед своїми українськими громадянами.

Вже найвищий час, щоби ми перестали бути лише чемними громадянами великої Американської Держави, а почали вимагати від неї співпраці проти нашого спільного ворога. Американці добре знають, хто такі українці, але вони не хочуть признати наших природних слушних прав. Цілий час американські часописи, радіо та телевізії іґнорують нас. Коли жиди робили демонстрацію під совєтською амбасадою 14-го січня 1971, тиждень перед демонстрацією українських студентів ТУСМ - у, на демонстрацію прибуло приблизно 60 жидів. Але, не зважаючи на мале число демонстрантів, прибуло аж чотири телевізійних стації!

22 січня 1971 р., вісім днів від дня жидівської демонстрації, триста (300) українських студентів демонстрували. Прибула лише одна телевізійна стація!

Оттак трактує Америка своїх найкращих громадян!

СЛАВА УКРАЇНІ!

За Крайову Управу ТУСМ-у в Америці:

Богдан Футала - голова
Аскольд Лозинський — заст. голови

п. с. Де була „Свобода" під час демонстрації?

ЗА ДОПОМОГУ ГОЛОДУЮЧИМ У ПОЛЬЩІ

Маямі Біч. — Виконний Комітет великого профспілкового об'єднання АФЛ-СІ-АйО виніс резолюцію, в якій закликає уряд президента Ричарда Ніксона зробити заходи для економічної допомоги голодуючим у комуністичній Польщі. Рада Професійних Спілок дораджує урядові, щоб він виробив таку програму економічної допомоги голодним у Польщі, за якою Америка подавала допомогу голодним у совєтській Росії в 1920-х роках.

ТАРЗАН, Ч. 6517. Абуззі йде показати Дикому Котові тайну бонґів

Абуззі, 16-ий син вождя бонґів Вамбі, який був висланий до Англії, щоб навчитись способів цивілізації, радий здобути для себе подив сотника Дикого Кота.

Мій батько, пане, є щонайменше сердитий на лихих батузів, і це дуже прикра справа, пане, для списоносців батузів! У цій хаті тайна мого батька готова!

Дивись на цей ключ пане! Він відчиняє двері до наших цивілізованих родів зброї, які вбивають!

Подовись на наші цивілізовані роди зброї, пане, — здатні вбивати неграмотних батузів!